

Negen jaar geleden sloten de deuren van het toenmalige Haagse *Schaakcafé En Passant*, maar sinds 21 januari van dit jaar is er weer een - vrijwel gelijknamige - gelegenheid in het oude centrum van Den Haag. Het bestemmingsplan verbodde de vestiging van een café, "dus zijn we een schaakhuis." Zodoende werden de lezers van de *Haagse Courant* geconfronteerd met de kop: "Schaakhuis niet voor hoerenlopers", in een verwijzing naar de voormalige bestemming van de buurt, die inmiddels is 'gesaneerd'. Op woensdagavond 29 maart - elke woensdagavond en zaterdagmiddag worden er snelschaaktoernooitjes georganiseerd, inleg vijf gulden, welke "volgens een willekeurige sleutel" als prijzengeld worden uitgekeerd - sprak ik voor *Schakend Nederland* met animator/barman Carel Gijsen.

Een impressie van een schaakhuis dat nog een geur moet krijgen: "er is hier nog geen glas gebroken!"

Dames en lopers

Alhoewel op minder dan vijf voetminuten van het Spui gelegen vond ik de nieuwbouw aan de Looijerstraat 1 pas na een autozoektocht van drie kwartier en veel vragen. Daarbij werd ik door een vriendelijke Hagenaar en een behulpzame politieagent een straatje in gedirigeerd ("over de brug naar links, eerste straat rechts"), keurig gerenoveerd, waar opvallend veel exotische, schaars geklede dames naar buiten zaten te kijken. De gemeente Den Haag bleek onlangs een muur te hebben opgetrokken waarvan zelfs haar ordehandhavers niet op de hoogte waren. Stadvernieuwingswethouder Nordanus (PvdA) verrichtte 21

Schaakhuis En Passant

■ ROB VAN GOMPEL

januari persoonlijk de opening van het Schaakhuis dat symbool staat voor de veranderingen in de wijk. Een bezoeker, kennelijk geen partijgenoot, wijst op een foto aan de aan de muur: "Kijk daar staat hij, op dát trapje, in een houding eigenlijk die je na 1945 niet meer gezien hebt." De meningen zijn, hoe kan het anders, verdeeld over de man die een van de 'bekendere wethouders' van de Residentie is. Dik de

Schaakhuis
"EN PASSANT"

Lidmaatschap
1995

Naam: _____

Looijerstraat 1 - Den Haag
telefoon: 070-3468510

Jong, voorzitter van de Stichting Schaakhuis En Passant (en evenmin partijgenoot), de man die in september vorig jaar het idee opperde, en secretaris Carel Gijsen, de duizendpoot die het 'allemaal' doet, zijn zeer te spreken over de medewerking van 'huisbaas' de gemeente. Die zorgt voor een betaalbare huur en een vergunning als 'besloten club'. Ook hoefde men de eerste twee maanden geen huur te betalen. Via, via kwam men aan een heuse spon-

sor, Pecos BV, "iets in milieutechniek", die de aanloopkosten zoals de inventaris voor zijn rekening nam.

Overigens slaagt men erin van de omzet te draaien. Een heel verschil met negen jaar geleden, toen het Schaakcafé als kraakwacht fungeerde - "schaakwacht", verspreekt Carel Gijsen, toen nog gewoon klant, zich. Totdat de eigenaar het pand kon verkopen, weg schaakcafé. Nu is er meer zekerheid, er kunnen toekomstplannen worden gesmeed.

Gevolg van de nieuwe status is wel dat alle bezoekers verzocht wordt voor tien gulden per jaar lid te worden. "Maar daar zijn we niet heel fanatiek mee." Een vijftigtal leden is inmiddels geregistreerd: "Sommigen stáán er gewoon op, die vinden het leuk, die supportten ons."

Koningen en voetballers

Carel Gijsen, 45, behalve 'schaakfanaat' ook "treintjesgek" en bijvoorbeeld ooit oprichter van de Nederlandse Flippervereniging ("als ik drie mensen bij elkaar zie ga ik een vereniging beginnen"), sinds twee jaar werkloos systeembeheerder, beheert drie van de vijf openingsdagen per week de bar. Hij denkt met weemoed terug aan de tijden dat "je twee voetbalwedstrijden per jaar had en dan de Europacupfinale. Verder werd er alleen wat uitgezonden als het helemaal uitverkocht was?" Alhoewel hij zich voetballiefhebber noemt vindt hij het allemaal te veel worden: in één adem betreurt hij de uitschakeling van Feijenoord ("dat is hier vlakbij en dat merk je direct") en hoopt op 'vollere' donderdagavonden. Ook vanavond heeft de opkomst te lijden (slechts zes deelnemers voor het snelschaken - meetellend voor

Rob van Gompel: Schaakhuis En Passant in Den Haag

Bron: *Schakend Nederland* - juni 1995 - <https://schaakbond.nl/>

(photo copyright © by <https://www.schaakcomputers.nl/>)

Tijdens de opening was het een gezellige drukte.

de En Passant-snelschaak-ratinglijst!) onder Nederland-Malta, pas daarna druppelen de 'bekenden' binnen. "Ze waren zeker bang te verliezen," zegt Carel cynisch, maar dit wordt door de aanwezigen gelogenstraf, die steeds aan een nieuw 'toernooitje' beginnen. Mijn vraag of aan het sluitingsuur van middernacht strikt de hand wordt gehouden wordt beantwoord met: "Wij hebben hier een heel aardige buurvrouw." Als ik hem verwachtingsvol aankijk vervolgt hij: "Dat betekent dat we het dan wel heel rustig aan moeten doen."

En rustig - dat is het schaakhuis. Er klinkt geen muziek, er staan geen gokkasten of andere elektronische ongein, er tikken klokken en stukken, soms een beschaafd geroezemoes; het is er ouderwets gezellig. Op de donder- en vrijdagavonden komen de andere bordspelen uit de kast, Shogi (Japans schaak), Xiang-Qi (Chinees schaak), zelfs de damstenen ontbreken niet, en een potje backgammon of toepen worden ook niet versmaad. Op mijn verzoek

krijg ik een uitgebreide instructie in de Japanse variant, gelardeerd met smakelijke anekdotes over de beoefening van deze denksport buiten Japan, zoals "de Belg..." En op de zondagmiddagen komen groepen, jong of ouder, op de schaaklessen af die Carel Gijzen dan geeft aan wie maar wil luisteren.

"Het Haagse schaakleven is in principe enthousiast over ons initiatief, alleen moeten ze nou nog komen," zegt Carel over de eerste twee maanden. Na de opening, toen Fred van der Vliet een aanschuifsimultaan gaf en "elke vierkante meter bezet" was, hebben velen wat dat betreft hun beloftes nog niet waargemaakt. Wel heeft Carel gemerkt dat er direct in de buurt veel schakers wonen die niet op een club zitten. "Er is helemaal geen schaakclub in het centrum..." - gaat voort met op te sommen hoe ver weg de bekende Haagse schaakclubs wel niet zitten - "...en er is wel een schaakclub die *Centrum* heet, maar die zit in Zuid," besluit hij. Veel mensen die komen binnenlopen zijn

onbekend met het verschijnsel schaakklok; Carel, zelf onder meer actief als jeugdtrainer, vertelt hoe hij een buurtbewoner "met 1 minuut tegen 2 niet mat kon krijgen. Hij joeg me mooi door de vlag. Pas bij 1 tegen 1 begon ik op tijd te winnen." Er zijn al plannen om in het schaakhuis een buurt-competitie op te zetten die mogelijk tot een "echte club" zou kunnen uitgroeien. "Voor tien gulden per jaar. En flink doordrinken natuurlijk?"

Schaakhuis En Passant, Looijerstraat 1, Den Haag, tel. 070-3468510. Geopend woensdag-vrijdag 18.00 - 24.00 u.; zaterdag en zondag 12.00 - 24.00 uur.

Rob van Gompel: Schaakhuis En Passant in Den Haag

Bron: Schakend Nederland - juni 1995 - <https://schaakbond.nl/>

(photo copyright © by <https://www.schaakcomputers.nl/>)